

Tematické okruhy a doporučená literatura ke SDZk na FSS OU pro AR 2024/2025

A) Teorie sociální práce

1. Teorie modernizace (Beck, U., Wagner, P. aj.). Postavení sociální práce z hlediska Beckovy reflexivní modernity a z hlediska Wagnerovy druhé krize modernizace.
2. Teorie sociální exkluze. Sociální práce v kontextu vývoje sociální exkluze od individuálního jevu k masovému problému.
3. Proměny sociální otázky (Castel, R.) Možnosti a meze sociální práce jako nástroje začleňování sociálně vyloučených osob a skupin do společnosti.
4. Teorie ospravedlňování (Boltanski, L., Thévenot, L.). Různé způsoby legitimizace sociální práce a konflikty mezi nimi. Napětí mezi posláním, ekonomickou účinností a občanskoprávním pojetím.
5. Institucionální program a jeho krize (Dubet, F.). Klasické pojetí „práce s lidmi“ a rizika deprofesionalizace sociální práce.

Literatura:

- Vaše esej do předmětu Aktuální otázky sociální práce / Aktuální teoretický diskurz sociální práce.
- Bauman, Z. *Tekutá modernita*. Praha: MF, 2002.
- Beck, U. *Risk Society. Towards a New Modernity*. New Delhi: Sage, 1992.
- Beck, U. *Riziková společnost. Na cestě k jiné moderně*. Praha: Slon, 2004.
- Esping-Andersen, G. *The three worlds of welfare capitalism*. Princeton, New Jersey: Princeton University Press, 1990.
- Giddens, A. *Capitalism and modern social Theory*. Cambridge: Cambridge University Press, 1971.
- Keller, J. *Dějiny klasické sociologie*. Praha: Slon, 2004.
- Keller, J. *Soumrak sociálního státu*. Praha: Slon, 2005
- Keller, J. *Teorie modernizace*. Praha: Slon, 2007.
- Keller, J., Tvrdý, L. *Vzdělanostní společnost? Chrám, výtah a pojišťovna*. Praha: Slon 2008.
- Keller, J. *Nejistota a důvěra*. Praha: Slon, 2010.
- Keller, J. *Tři sociální světy*. Praha: Slon, 2010.
- Keller, J. *Nová sociální rizika*. Praha: Slon, 2011.
- Keller, J. *Sociologie středních vrstev*. Praha: Slon, 2012.
- Keller, J. *Exkluze jako sociální problém a jako otázka metodologická*. Ostrava: Ostravská univerzita v Ostravě, 2014.
- Keller, J. *Evropské rozpory ve světle migrace*. Praha: Slon 2017.
- *British Journal of Social Work*, ISSN 0045-3102, eISSN 1468-263X
- *European Journal of Social Work*, ISSN 1369-1457, eISSN 1468-2664
- *Social Work*, ISSN 0037-8046, eISSN 1545-6846
- *Social Work and Society*, ISSN 1613-8953

B) Metodologie vědy a výzkumu v sociální práci

Vysvětlete a ilustруйте na příkladu z disertační práce:

1. Vztah teorie a empirie v sociálních vědách, různá pojetí dle paradigmat, strategií, škol a směrů.
2. Problém objektivit a pravdivosti v sociálních vědách. Etika vědeckého zkoumání.
3. Pojetí vývoje vědy, různé koncepce.
4. Spor mezi dvěma pojetími společenských věd (explanační a interpretační přístup ke zkoumání sociální reality); realismus vs nominalismus; holismus x individualismus; universalismus, perspektivismus, relativismus
5. Multiparadigmatičnost současných sociálních věd, odůvodnění, kritéria vymezení jednotlivých paradigmat.
6. Principy rozlišující kvalitativní a kvantitativní výzkum. Možnosti a limity strategií, kritéria hodnocení. Teoretický (paradigmatický) rámec pro volbu výzkumného přístupu.
7. Kvalitativní a kvantitativní výzkum jako cestu k porozumění studovaným sociálním jevům v akčním poli sociální práce. Analytický indukční, hypoteticko-dedukční a abdukční model.
8. Základní přístupy v kvalitativním výzkumu v sociální práci. Etické aspekty kvalitativního výzkumu.
9. Návrh kvalitativního výzkumu (výzkumný projekt). Výzkumnou oblast, téma, výzkumné otázky v kvalitativním výzkumu. Konceptuální rámec, roli teorie v kvalitativním výzkumu.
10. Metody získávání, zpracování a analýzy kvalitativních / kvantitativních dat. Metody vytváření výzkumného souboru v kvalitativním / kvantitativním výzkumu. Koncept validity, reliability a objektivit v kvalitativním / kvantitativním výzkumu, kritéria a metody jejich zajištění.

Literatura (k tématům 1.- 5.):

- Fay, B. *Současná filozofie sociálních věd*. Praha: Slon, 2002. // Fay, B. *Contemporary Philosophy of Social Sciences: A Multicultural Approach*. Wiley-Blackwell, 1996.
- Janow, D., Schwartz-Shea, P. (eds.) *Interpretation and Method. Empirical Research Methods and Interpretive Turn*. 2nd ed. New York: Routledge 2014, part I: Meaning and methodology.
- Kaplan, D. W. ed. *The Sage Handbook of Quantitative Methodology for the Social Sciences*. Thousand Oaks, CA: Sage, 2004.
- Lincoln, Y. S., Lynham, S. A., Guba, E.G. Paradigmatic controversies, contradictions, and emerging confluences, revisited. IN: *The Sage Handbook of Qualitative Research* (eds. Denzin, N., Lincoln, Y.S.). London: Sage Publications, 2017.
- Ochrana, F. *Metodologie vědy. Úvod do problému*. Praha: Karolinum, 2009. // Ochrana, F. *Methodology of Science. An Introduction*. Prague: Karolinum, 2012.
- Winch, P. *Idea sociální vědy a její vztah k filosofii*. Přel. T. Suchomel. Brno: CDK, 2004. // Winch, P. *The Idea of a Social Science and its Relation to Philosophy*. London: Routledge, 2003.

Literatura (k tématům 6.–10.):

- Clarke, A., Charmaz, K. *Grounded Theory and Situational Analysis*. Los Angeles: Sage, 2014.
- Clarke, A., Friese, C., Washburn, R. *Situational analysis in practice: mapping research with grounded theory*. Walnut Creek: Left Coast Press, 2015.
- Creswell, J. W., Plano Clark, V. L. *Designing and Conducting Mixed Methods Research*. Thousand Oaks: Sage, 2018.
- Denzin, N. K., Lincoln, Y. S. (eds.). *The Sage Handbook of Qualitative Research*. Los Angeles: Sage, 2011.
- Engel, R. J., Schutt, R. J. *Social Work Research*. Thousand Oaks: Sage, 2010.
- Engel, R. J., Schutt, R. J. *The Practice of Research in Social Work*. Los Angeles: Sage, 2017.
- Charmaz, K. *Constructing grounded theory*. Los Angeles, 2014.
- Punch, K. F. *Introduction to Social Research Quantitative and Qualitative Approaches*. Thousand Oaks: Sage, 2014.
- Rubin, A., Babbie, E. R. *Research Methods for Social Work*. UK: Cengage, 2017.
- Silverman, D. *Interpreting Qualitative Data: a Guide to the Principles of Qualitative Research*. Los Angeles: Sage, 2011.
- Thyer, B. (ed.). *The Handbook of Social Work Research Methods*. Thousand Oaks: Sage, 2010.

Dle návrhů oponentů disertační práce stanoví předseda komise dvě konkrétní otázky z okruhů Teorie sociální práce a dvě konkrétní otázky z okruhů Metodologie vědy a výzkumu v sociální práci, které student obdrží v týdenním předstihu před konáním SDZk.